

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie

**RAPORT Z POSTĘPÓW WE WDRAŻANIU
STRATEGII INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH W GMINIE ADAMÓW
NA LATA 2017-2023
(z perspektywą do 2030)**

wrzesień 2023

Spis treści

WSTĘP	3
I. Założenia strategii – wizja, misja, cele strategiczne	4
II . Obszar 1 Rodzina, dzieci, młodzież	4
Ograniczanie zjawiska ubóstwa poprzez podniesienie zatrudnienia.....	4
Przeciwdziałanie zjawisku przemocy i uzależnień	7
Realizacja działań z zakresu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej	11
Wsparcie procesu edukacyjnego i sposobu spędzania wolnego czasu edukacyjnego	13
Wsparcie procesu nauczania	16
III. OBSZAR 2 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	17
Poprawa warunków życia, rozwoju i aktywności	17
Rozwój działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz promocji zdrowia fizycznego i psychicznego	19
Zwiększenie świadomości społecznej wobec kwestii niepełnosprawności	20
IV. OBSZAR 3 STAROŚĆ	21
System wsparcia na rzecz osób starszych i wyrównywanie szans osób	21
Kształtowanie międzypokoleniowej solidarności	23
V. OBSZAR 4. Integracja społeczna i zawodowa	25
Realizacja programów aktywnej integracji społecznej i zawodowej.....	25
Rozwój sektora ekonomii społecznej	26
VI. Podsumowanie	27

WSTĘP

Strategia integracji społecznej i rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Adamów na lata 2017-2023 (z perspektywą do 2030 roku) została przyjęta uchwałą Nr XXIII/170/17 Rady Gminy Adamów z dnia 30 marca 2017 r. Określa kierunki rozwoju, wskazuje wizję, misję, cele strategiczne wraz z celami operacyjnymi, których realizacja w określonym horyzoncie czasowym przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych gminy.

Postępy w realizacji Strategii są monitorowane przez Zespół ds. monitorowania strategii powołany przez Wójta Gminy. W skład Zespołu wchodzi specjalisci z dziedzin objętych poszczególnymi obszarami i celami polityki społecznej, a także eksperci – doradcy. Narzędziami realizacji Strategii są: gminne programy dotyczące przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy, współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wymóg stworzenia raportu z postępów we wdrażaniu Strategii został zapisany w Strategii integracji społecznej i rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Adamów na lata 2017-2023 (z perspektywą do 2030). Obejmuje stopień realizacji celów strategicznych i jest sporządzany co trzy lata.

Niniejszy raport obejmuje lata 2020-2022. Dane do raportu zostały pozyskane ze sprawozdań okresowych i rocznych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Informacja na temat realizacji Strategii sporządzana jest w formie rocznych sprawozdań przedkładanych Wójtowi Gminy i ewentualnych propozycji zmian przyjętych kierunków działania, w przypadku zaistnienia zmian społecznych i regulacji prawnych, które mogą mieć istotne znaczenie dla realizacji przyjętych w Strategii celów.

I. Założenia strategii – wizja, misja, cele strategiczne

Wizja – Gmina Adamów wspólnotą o wysokim poziomie jakości życia, przyjazną mieszkańcom i turystom, z dostępem do wysokiej jakości usług społecznych oraz warunkami sprzyjającymi rozwojowi kultury i przedsiębiorczości (społecznej).

Misja – Poprawa jakości życia mieszkańców gminy Adamów.

Polityka społeczna w gminie Adamów opiera się na oddolnej aktywności obywatelskiej oraz spójnej współpracy wielosektorowej w czterech priorytetowych obszarach (celach strategicznych):

OBSZAR 1: Rodzina, dzieci i młodzież – Prawidłowe wypełnianie przez rodziny przynależnych im funkcji.

OBSZAR 2: Niepełnosprawność – Wzrost jakości życia osób niepełnosprawnych.

OBSZAR 3: Starość – Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb osób starszych.

OBSZAR 4: Integracja społeczna i zawodowa – Wzrost poziomu zatrudnienia i integracji społecznej w gminie.

II. Obszar 1 Rodzina, dzieci, młodzież

Cel strategiczny 1 Prawidłowe wypełnianie przez rodziny przynależnych im funkcji

Cel operacyjny 1.1 Ograniczanie zjawiska ubóstwa poprzez podniesienie zatrudnienia

Realizatorzy: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Biblioteka, Punkt bezpłatnej pomocy prawnej.

DZIAŁANIA:

- **Diagnoza i monitoring sytuacji w rodzinach.**
- **Stworzenie kompleksowego i długookresowego programu wsparcia rodziny.**
- **Pomoc rodzinom wymagającym wsparcia (materialna, prawna, psychologiczna).**
- **Realizacja programów z zakresu dożywiania.**
- **Aktywizacja społeczna i zawodowa osób biernych zawodowo i bezrobotnych między innymi w zakresie godzenia życia prywatnego i zawodowego, sprzyjającego podjęciu zatrudnienia.**
- **Rozwój działań i współpracy w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych.**
- **Edukacja w zakresie zarządzania gospodarstwem domowym.**
- **Dostęp do prasy i internetu.**

Celem strategicznym realizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym. Cele szczegółowe to: wspieranie realizacji podstawowych potrzeb mieszkańców, których nie są w stanie samodzielnie zaspokoić, wspomaganie osób/rodzin w rozwiązywaniu problemów, zmierzające do ich usamodzielnienia, minimalizacja problemów społecznych poprzez prowadzenie działań profilaktycznych.

Pracownicy socjalni dokonują systemowej diagnozy rodziny, badając jej możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, budują wraz z nią plan pomocy i podejmują różne formy pracy socjalnej, ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów i usamodzielnienie rodzin z różnymi dysfunkcjami. Ścisłe współpracują ze specjalistami i konsultantami w opracowaniu diagnozy, planowaniu i prowadzeniu pracy socjalnej. Współpracują z Policją, ustalają wspólne działania na rzecz środowisk zagrożonych patologią oraz działania mające charakter interwencyjny - ścisły kontakt z przedstawicielami szkół, przedszkoli, poradni psychologiczno-pedagogicznych nakierowany na zaspokojenie potrzeb dzieci.

Pomoc społeczna jest szeroko rozumiana: wsparcie rodzin z systemu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych 500+, stypendia szkolne, zasiłki stałe, okresowe, celowe, dodatki mieszkaniowe, energetyczne, Karta Dużej Rodziny.

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba osób objętych pomocą z systemu świadczeń rodzinnych	346	331	300
liczba rodzin objętych pomocą z funduszu alimentacyjnego	9	10	11
liczba uczniów otrzymujących stypendia, zasiłki szkolne	60	84	67
liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych	9	9	9

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Adamowie jest zatrudniony psycholog, pedagog, logopeda, który świadczy pomoc. W budynku szkoły funkcjonuje Punkt Bezpłatnej Pomocy Prawnej. Ponadto dla mieszkańców powiatu łukowskiego Specjalistyczny Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Łukowie udziela wsparcia w zakresie: poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i interwencji kryzysowej.

W styczniu 2019 roku został przyjęty program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 uchwałą Nr III/19/18 z dnia 14 grudnia 2018r. Celem programu jest zapewnienie

posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych, niepełnosprawnych i samotnych. W ramach programu GOPS udziela wsparcia (w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych) we współpracy ze szkołami lub przedszkolami a także placówkami służby zdrowia i organizacjami społecznymi prowadzącymi działalność w zakresie pomocy społecznej i ochrony zdrowia. Finansowanie: środki własne i dotacja z budżetu państwa.

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba osób objętych pomocą w ramach realizacji programu w zakresie dożywiania	54	49	48

W latach 01.01.2019 r. – 31.12.2020 r. był realizowany projekt partnerski pt. „Międzygminne specjalistyczne wsparcie rodziny” z Działania 11.2 Usługi społeczne. Głównym celem projektu był wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej poprzez rozwinięcie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. Świadczone były kompleksowe usługi wspierające rodziny w formie: a) specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, b) działań profilaktycznych wspierających rodzinę w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, c) pracy socjalnej. Usługi realizowane były zarówno stacjonarnie jak i mobilnie. Mobilność usług eliminuje barierę dostępu do podstawowych usług warunkujących możliwości rozwojowe osobom wykluczonym bądź zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Rodziny wielodzietne korzystają ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego (stacjonarnie lub mobilnie), działań profilaktycznych wspierających rodzinę w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pracy socjalnej.

W okresie 01.01.2021 r. – 31.12.2022 r. gmina Adamów była partnerem projektu pt. „Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców powiatu łukowskiego” z Osi priorytetowej 11 Włączenie społeczne Działanie 11.1 Aktywne włączenie finansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Głównym celem projektu jest wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy 284 klientów (185K, 99M) GOPS w Krzywdzie, Adamowie, Serokomli i Wojcieszkowie wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej do końca grudnia 2022 r. W ramach projektu świadczone było specjalistyczne poradnictwo rodzinne (prawnik, terapeuta d/s uzależnień, przemoc, mediacje rodzinne, psycholog dziecięcy, psycholog dla dorosłych), działania profilaktyczne wspierające rodzinę, trening umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, praca socjalna, szkolenia zawodowe, staże oraz zasiłki.

Uchwałą Nr V/32/19 Rada Gminy Adamów z dnia 17 stycznia 2019 r. przyjęła gminny program wspierania rodziny na lata 2019-2021, na podstawie którego są prowadzone działania mające na celu wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji

opiekuńczo-wychowawczych. Natomiast uchwałą Nr XXXVIII/277/22 Rady Gminy Adamów z dnia 16 marca 2022 r. uchwalono Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024. Program został ustalony dla dobra dzieci potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, dla dobra rodziny, która jest naturalnym środowiskiem rozwoju dzieci.

Trzech pracowników socjalnych w swojej codziennej pracy wspiera osoby i rodziny w rozwiązywaniu problemów życiowych. Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności:

a) praca socjalna, b) udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej, c) pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe oraz wspieranie w uzyskaniu pomocy, d) pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych, e) współpraca z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa, f) inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin.

Działanie w zakresie zarządzania gospodarstwem domowym jest realizowane w codziennej pracy pracowników pomocy społecznej, asystenta rodziny, placówek oświatowych, instytucji kultury.

Cel Operacyjny 1.2 Przeciwdziałanie zjawisku przemocy i uzależnień

Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe, Biblioteka, GKRPA, Szkoły.

DZIAŁANIA:

- **Profilaktyka, prowadzenie kampanii informacyjnych, edukacyjnych i społecznych.**
- **Rozwój współpracy podmiotów polityki społecznej.**
- **Pomoc prawna i psychologiczna.**
- **Ograniczenie skali przemocy w rodzinach.**
- **Podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej.**
- **Realizacja pomocy w formie poradnictwa, wsparcia, schronienia.**
- **Realizacja działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc.**

Uchwałą Nr V/33/19 Rady Gminy w Adamowie z dnia 17 stycznia 2019r. został przyjęty gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2019-2023. Prowadzone są działania w kierunku zwiększenia skuteczności prac mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez tworzenie systemu

interwencji. Osoby zagrożone przemocą są wspierane, a doznającym przemocy jest udzielana pomoc i ochrona. W gminie od 2012 roku działa Zespół Interdyscyplinarny na mocy zarządzenia Nr 4/12 Wójta Gminy Adamów z dnia 25 stycznia 2012r. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: GOPS, GKRPA, dzielnicowi Komisariatu Policji, pielęgniarka środowiskowo-rodzinna, psycholog i pedagog szkolny, kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Łukowie. Specjaliście wielu dziedzin opracowują wspólnie plan pomocy i uruchamiają lokalny system wsparcia zarówno dla ofiar przemocy, jak i sprawców. Współpraca wielu podmiotów pozwala na udzielanie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy. Zespół Interdyscyplinarny spotyka się raz w miesiącu. Trudno określić skalę przemocy na terenie gminy, gdyż często jest ona powiązana z alkoholizmem, bezrobociem czy ubóstwem. Przemoc w rodzinie to wciąż temat tabu. Ofiary przemocy w rodzinie mogą też uzyskać fachową pomoc pod bezpłatnym numerem Niebieskiej Linii – organizacji, która pomaga ofiarom przemocy domowej.

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych, edukacyjnych i społecznych	98	39	120
liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”	15	13	5
liczba działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc	21	48	68

W naszej gminie zjawisko narkomanii jest problemem marginalnym, lecz bardzo ważnym w aspekcie szeroko rozumianej profilaktyki zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Problem ten jest systematycznie monitorowany przez pedagogów w szkole i Policję.

Nadmierne korzystanie z Internetu staje się coraz większym problemem społecznym. Internet jest nieodłącznym elementem życia codziennego i aktywności zwłaszcza dzieci i młodzieży. Dlatego też w naszej gminie w szkołach prowadzona jest profilaktyka pogłębiająca wiedzę nt uzależnień od Internetu i cyberprzemocy.

Corocznie gmina opracowuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Celem programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Adamów oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Prowadzone są działania zapobiegające powstawaniu nowych uzależnień oraz prowadzące do wzrostu kompetencji rodziców, dzieci i młodzieży naszych szkół z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych.

Realizując powyższe programy:

- a) zapewniono dzieciom i młodzieży dostęp do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej selektywnej i wskazującej,
- b) prowadzono programy profilaktyczne z zakresu problemu uzależnień od alkoholu (promowano zdrowy i trzeźwy styl życia oraz alternatywne formy spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe),
- c) zapewniono pomoc opiekuńczą i wychowawczą dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia oraz profilaktykę rodzin w zakresie tego problemu (festyny, wycieczki, letni i zimowy wypoczynek w formie półkolonii,)
- d) wspierano wychowawczą rolę szkoły i rodziny (prelekcje, pogadanki),
- e) zagwarantowano dostęp do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem, współuzależnionych oraz członków ich rodzin.

Ze środków finansowych programu były dofinansowane imprezy kulturalne i sportowe o tematyce profilaktyki uzależnień. Dofinansowano instytucje, placówki oświatowe i gminne jednostki organizacyjne realizujące poszczególne zadania Programu.

GKRPA w Adamowie, w skład której wchodzi przedstawiciele GOPS-u, Urzędu Gminy, sądu, szkoły, policji spotyka się raz w miesiącu. Prowadzi rozmowy z osobami uzależnionymi od alkoholu motywujące do podjęcia leczenia odwykowego (terapii). Informuje osoby uzależnione o możliwości rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia, motywuje do nawiązania kontaktu z poradnią odwykową, psychologiczną. Informuje o instytucjach, organizacjach i ruchach samopomocowych działających na rzecz profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień. Komisja kierowała wnioskami do biegłych sądowych o stwierdzenie stopnia uzależnienia oraz wnioski do Sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązkowego poddania się leczeniu odwykowemu. Współpracowała z organizacjami pozarządowymi, sądami, policją, prokuraturą, Zespołem Interdyscyplinarnym, szkołami w zakresie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin. Ze środków finansowych programu były dofinansowane imprezy kulturalne i sportowe o tematyce profilaktyki uzależnień.

W budynku SPZOZ w Adamowie na I piętrze działa Punkt Konsultacyjny, w którym przyjmuje terapeuta ds. uzależnień dwa razy w miesiącu w pierwszy i trzeci czwartek każdego miesiąca. Terapeutka udziela bezpłatnych konsultacji i porad dla osób doświadczających różnego rodzaju negatywnych konsekwencji uzależnienia lub w przeszłości doświadczyły. Motywuje do podjęcia leczenia odwykowego osoby uzależnione. Udzielana jest pomoc osobom i rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomoc psychologiczna, prawna, terapeutyczna oraz pomoc na rzecz powrotu do społeczności.

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba godzin dyżuru terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym w Adamowie	96	96	96

GOPS w Adamowie udziela pomocy finansowej i niefinansowej (praca socjalna) osobom i rodzin z problemem alkoholowym. W latach 2020-2022 w ramach realizowanego projektu partnerskiego specjalista ds. uzależnień udzielał wsparcia osobom i rodzinom z tym problemem.

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba rodzin ogółem objętych pomocą GOPS (łącznie z pracą socjalną)	161	144	235
liczba rodzin objętych pomocą z powodu alkoholizmu	8	7	4

Pedagodzy w szkołach na terenie gminy uczestniczą w szkoleniach, radach pedagogicznych zgłębiających temat nadużywania alkoholu, jego skutków i następstw, uzależnień: narkomanii, internetu, przemocy i cyberprzemocy. Nauczyciele zostali zaopatrzeni w wiedzę i praktyczne umiejętności postępowania z uczniami, którzy mieli lub mają kontakt z środkami uzależniającymi. Są w stałym kontakcie z innymi służbami (np. policja, sąd, OPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny) działającymi w zakresie zapobiegania i rozprzestrzeniania się uzależnień i przemocy.

Ze środków uzyskanych przez gminę z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu sfinansowane zostały następujące wydatki: – prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej przez instytucje, organizacje pozarządowe oraz jednostki organizacyjne Gminy Adamów (realizacja programów profilaktycznych, wspieranie imprez profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, dofinansowanie obozów, imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych), – wspomaganie instytucji oraz osób, – udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej, pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna, w tym praca psychologa terapeuty oraz pomoc w skierowaniu do placówek leczenia odwykowego.

Od marca 2020 roku z uwagi na szczególną sytuację spowodowaną COVID-19 a co za tym idzie koniecznością odizolowania osób odbywających obowiązkową kwarantannę na terenie powiatu łukowskiego uruchomiono dyżur telefoniczny pod którym można było uzyskać wsparcie psychologiczne. Pomoc w postaci interwencji kryzysowej w celu przywrócenia równowagi psychicznej oraz specjalistycznego poradnictwa psychologicznego w formie rozmowy telefonicznej można było uzyskać w Specjalistycznym Ośrodku Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej, u psychologa w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łukowie oraz w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Łukowie. Wykaz telefonów był dostępny na stronie gminy Adamów.

W lipcu 2020 r. Fundacja ADRA Polska w związku z rosnącymi potrzebami społecznymi w tym lęk wywołany pandemią koronawirusa uruchomiła grupy wsparcia online prowadzone przez wykwalifikowanych specjalistów psychologów i coachów. Udział był bezpłatny. Były to Grupy Wsparcia Online „Równoważnia”.

Cel operacyjny 1.3 Realizacja działań z zakresu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej

Realizatorzy: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, Organizacje pozarządowe

DZIAŁANIA

- **Realizacja przedsięwzięć wspierających samodzielność rodzin.**
- **Prowadzenie działań edukacyjnych, poradnictwa, pracy socjalnej.**
- **Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących na rzecz wsparcia rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej.**
- **Funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego.**
- **Zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.**
- **Świadczenie pomocy w formie asystenta rodziny.**
- **Reintegracja rodzin.**
- **Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.**
- **Niwelowanie negatywnych skutków uzależnień.**

W latach objętych raportem kontynuowano realizację unijnego programu, którego celem było nieodpłatne przekazywanie, za pośrednictwem spółdzielni socjalnej pomocy żywnościowej dla najuboższej ludności. W ramach programu PEAD, Banki Żywności otrzymały do rozdysponowania artykuły spożywcze w postaci: mąki pszennej, pulpetów, makaronu, kaszy jęczmiennej, kaszy z warzywami, płatków kukurydzianych, herbatników, dań gotowych na bazie kaszy, sera żółtego, sera topionego, mleka UHT, cukru oraz dżemu. Realizatorami programu dla gminy Adamów był podmiot ekonomii społecznej – Spółdzielnia Socjalna „Niedźwiadek” w Adamowie. Ośrodek Pomocy Społecznej współuczestniczył w realizacji w/w programu poprzez wydawanie skierowań oraz imiennych list do organizacji osób posiadających niski dochód uniemożliwiający zaspokojenie podstawowych potrzeb (żywności). Średnia roczna liczna osób objętych pomocą rzeczową żywnościową to 400 osób.

Średnio produkty żywnościowe były wydawane dwa razy w roku. Do każdej dystrybucji dołączone były warsztaty kulinarne dla przedstawicieli rodzin otrzymujących wsparcie żywnościowe z "Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020". Celem prowadzonych warsztatów było wzmacnianie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym m.in.: wskazanie różnych możliwości przygotowywania potraw z wykorzystaniem produktów otrzymywanych w ramach pomocy żywnościowej POPŻ .

W latach 2020-2022 poradnictwo specjalistyczne było świadczone przez specjalistów z różnych dziedzin w ramach wcześniej wspomnianych projektów („Międzygminne specjalistyczne wsparcie rodziny”, „Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców powiatu łukowskiego”) , Punktu Pomocy Prawnej w Adamowie, Punkt Konsultacyjny - terapeutę ds. uzależnień zatrudnionego w ramach działań i środków GKRPA, pracowników policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, pedagogów i psychologów w szkołach z terenu gminy.

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	248	40	70

Pracownicy pomocy społecznej i kadra osób pracujących na rzecz wsparcia rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej podnosi kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, prelekcjach związanych z pogłębianiem wiedzy, diagnozą problemów oraz formami i metodami skutecznej pomocy.

Wspieranie rodzin jest świadczone za ich zgodą i aktywnym udziałem z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Asystent rodziny i pracownicy socjalni świadczą szeroko pojęte poradnictwo w zakresie wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pracują na podstawie diagnozy potrzeb danej rodziny, dążąc do osiągnięcia celu wg zaplanowanej ścieżki wsparcia. Współpracują z rodzicami, opiekunami, rodzinami zastępczymi, placówkami oświatowymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, podmiotami leczenia. Pedagodzy i psychologzy w szkołach z terenu gminy zapewniają również pomoc i wsparcie.

W OPS zatrudniony jest asystent rodziny, który w szczególności realizuje następujące zadania:

- a) opracowuje i realizuje plan pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- b) udziela pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi;
- c) wspiera aktywność społeczną rodzin, motywuje do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, podejmowania pracy zarobkowej,
- d) motywuje do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- e) udziela wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- f) podejmuje działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- g) prowadzi indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci;
- h) realizuje zadania określone w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- i) dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku
- j) sporządza na wniosek sądu, opinie o rodzinie i jej członkach;
- k) współpracuje z jednostkami administracji

rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny; 1) współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny	15	15	15

Trzech pracowników socjalnych w swojej codziennej pracy wspiera rodziny w rozwiązywaniu problemów życiowych.

Cel operacyjny 1.4 Wsparcie procesu edukacyjnego i sposobu spędzania wolnego czasu edukacyjnego

Realizatorzy: Młodzieżowa Rada Gminy, Urząd Gminy, Placówki Oświatowe, Biblioteka, Dom Kultury, Organizacje pozarządowe

DZIAŁANIA

- **Rozwój różnych form edukacji dorosłych.**
- **Rozwój działań z zakresu edukacji dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.**
- **Zwiększenie dostępu do edukacji, kultury, sportu, wypoczynku i rekreacji.**
- **Wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz całych rodzin.**
- **Tworzenie przestrzeni oraz form aktywizacji przyjaznych rodzinom i wspierających ich aktywność.**
- **Rozszerzenie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej.**

W Zespole Szkół im. Gen. Franciszka Kamińskiego w Adamowie prowadzono kształcenie bezpłatne Szkoły dla Dorosłych w systemie zaocznym: a) Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych: 3-letnie na podbudowie gimnazjum lub szkoły podstawowej 8-klasowej, 2-letnie (warunek ukończona ZSZ), b) Szkoła Policealna dla Dorosłych.

W gminie Adamów w latach objętych raportem funkcjonowały 2 szkoły podstawowe, szkoła branżowa I stopnia oraz liceum ogólnokształcące.

Zespół Szkół im. Gen. Franciszka Kamińskiego w Adamowie jest placówką, która jest otwarta na potrzeby ucznia, rodziny czy też społeczności lokalnej. Od 2017r. szkoła stworzyła możliwości wyboru rozszerzeń indywidualnie przez każdego z uczniów, stworzyła warunki do kształcenia w Zasadniczej Szkole Zawodowej na pracowników bardziej konkurencyjnych firm na rynku – finansuje kursy na prawo jazdy dla uczniów ZSZ, jest dostępna bogata oferta

zajęć dodatkowych dla uczniów (rozszerzenie wiedzy z przedmiotów ogólnokształcących, zajęcia sportowe z tenisa stołowego, samoobrony, koła muzyczne, lekkoatletyki). Szkoła zapewnia opiekę pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego. Szkoła nawiązała współpracę z zakładami produkcyjnymi oraz pracodawcami, dzięki którym uczniowie szkoły zawodowej biorą udział w wyjazdach edukacyjnych, aby podnieść swoje kwalifikacje zawodowe.

W marcu 2022 r. Zespół Szkół im. Gen. Franciszka Kamińskiego w Adamowie nawiązał współpracę z Uniwersytetem Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach, aby działać w zakresie szeroko rozumianej nauki i dydaktyki, podnosić jakość kształcenia praktycznego oraz popularyzować naukę. W IV 2022 r. odbyły się warsztaty w ramach współpracy z w/w Uniwersytetem a konkretnie z Wydziałem Agrobiotechnologii i Nauki o Zwierzętach. W 2022 r. Inkunator Przedsiębiorczości przeprowadził dla uczniów z naszej szkoły cykl warsztatów z przedsiębiorczości z wykorzystaniem strategicznej gry biznesowej CASHFLOW. To gra która uczy rachunkowości, finansów, inwestowania. W marcu 2022 r. ukończono kurs pn. „Magazynier z obsługą wózka jezdniowego i programem magazynowym WF-MAG”. Ponadto w Zespole Szkół realizowano projekt dotacyjny „Dobry Start na rynku pracy”, uczniowie Szkoły Branżowej I stopnia uczestniczyli w 120-godzinny kursie „Kelner-Barman”. W listopadzie 2022 r. uczniowie mieli możliwość rozwijania swoich językowych sprawności a zwłaszcza wymowy uczestnicząc w interaktywnym wykładzie. Warsztaty odbyły się w Katedrze Lingwistyki Stosowanej UMCS w Lublinie.

W X 2022 r. uczniowie Zespołu Szkół im. Gen. Franciszka Kamińskiego w Adamowie odwiedzili Wydział Nauki o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, gdzie uczestniczyli w warsztatach edukacyjno-integracyjnych „GEO-Integracja” oraz „Dzień z życia osoby niepełnosprawnej”.

W ramach programu Erasmus+ (mobilności edukacyjnej oraz aktywności turystyczno-kulturoznawczej) uczniowie odbyli dwutygodniową wycieczkę do Grecji. Młodzież doskonaliła swoje umiejętności kucharskie, fryzjerskie, mechaniki samochodowej. Mobilność uczniów i opiekunów była dofinansowana z funduszy UE w ramach projektu FRSE „Międzynarodowa mobilność edukacyjna uczniów i absolwentów oraz kadr kształcenia zawodowego realizowanego ze środków PO WER na zasadach Programu Erasmus+ sektor kształcenia i szkolenia zawodowego. Podstawowym celem był udział w stażach zawodowych w greckich zakładach pracy w trzech zawodach: mechanika pojazdów samochodowych, fryzjera i kucharza.

Od roku szkolnego 2022/2023 w Zespole Szkół w Adamowie utworzono dwa nowe kierunki: technik leśny i technik architektury krajobrazu.

We wrześniu 2022 r. nawiązano współpracę Zespołu Szkół w Adamowie z Nadleśnictwem Łuków w zakresie kształtowania świadomości ekologicznej oraz pogłębiania wiedzy w zakresie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Przewidziano również organizację praktyk zawodowych dla uczniów Technikum w Adamowie, zajęcia edukacyjne w lesie i szkółkach.

26 września 2022 r. dwoje uczniów z LO w Adamowie uczestniczyło w I Wojewódzkich Konsultacjach Rady Dzieci i Młodzieży Rzeczypospolitej Polskiej przy Ministrze Edukacji i

Nauki w Lublinie. Spotkanie dotyczyło idei polskiej oświaty w XXI wieku, hejtu i przemocy w Internecie, form wykorzystania telefonów w edukacji, sposobów pomocy psychologicznej.

1 czerwca 2021 r. nastąpiło otwarcie Żłobka w Adamowie, który sprawuje opiekę nad dziećmi do lat 3. Jest przygotowany również do opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi, nie posiada barier architektonicznych.

W centrum Adamowa powszechnie dostępna jest Biblioteka +, która w latach objętych raportem prowadziła ofertę kulturalną.

W Bibliotece + dostępna jest literatura dziecięca, czasopisma, gry edukacyjne, planszowe. Użytkownicy mogą korzystać z 12 stanowiska komputerowych z dostępem do szerokopasmowego Internetu. Na parterze można obejrzeć wystawy tematyczne, organizowane cyklicznie przy współpracy z mieszkańcami gminy – pasjonatami i hobbystami. W czytelnicy prasowej dostępnych jest ponad 20 tytułów czasopism dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Kawiarnia stanowi miejsce spotkań, gdzie przy kawie lub herbacie można porozmawiać i poczytać.

Na piętrze biblioteki jest wypożyczalnia dla dorosłych. Dostępny jest bogaty i różnorodny księgozbiór, systematycznie wzbogacany o nowe biografie literackie, encyklopedie, leksykony, wydawnictwa naukowe z różnych dziedzin, kanony literatury pięknej (polskiej i obcej). Jest też pokój, w którym można się zrelaksować słuchając muzyki lub audiobooka. Dostępna i wykorzystywana jest sala konferencyjna na potrzeby spotkań, konferencji czy szkoleń bądź warsztatów. Poza szkołami instytucje kultury z terenu naszej gminy organizują imprezy edukacyjne jako propozycja spędzenia czasu wolnego np. koncerty, warsztaty.

Biblioteka + w Adamowie to nowoczesne centrum dostępu do wiedzy, kultury, ośrodek życia społecznego. W latach objętych analizą spełniała swoją funkcję usługową, a z drugiej strony zajmowała się edukacją, kulturą, szeroko pojętym doradztwem, rozwojem zainteresowań oraz prezentacją różnego rodzaju twórczości.

Dzieci, młodzież i osoby dorosłe w omawianych latach chętnie korzystały z bogatej oferty Gminnej Biblioteki Publicznej w Adamowie.

W latach objętych raportem odbywały się plenerowe kino i pikniki dla dzieci, na których zapewniono liczne atrakcje dla dzieci, takie jak: dmuchany plac zabaw, grill, lody, malowanie buzi dzieciom, bańki mydlane i konkurs zagadek literackich. Odbył się też festyn „Dzień Adamowa i Okolicy” – występy instrumentalistów, tancerzy i śpiewaków z terenu naszej gminy, gwiazdy festynu. Seniorzy spotykali się na zajęciach i warsztatach tematycznych w ramach realizacji projektu.

Dla przykładu poniżej wydarzenia kulturalno-oświatowe w GBP w Adamowie:

- konkursy czytelników dla uczniów przedszkoli i szkół podstawowych - zajęcia taneczne dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym; -zajęcia (warsztaty literacko-plastyczne), zajęcia z programowania i nowych technologii dla dzieci z klas IV-VIII, wyjazdy dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i wakacji do kina, na pływalnię, półkolonie letnie i

zimowe dla dzieci współfinansowane z GKRPA, - spektakle; - koncerty świąteczne, okolicznościowe; - warsztaty plastyczne, teatralne, kosmetyczne, świąteczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych; - Dożynki Powiatowo-Gminno-Diecezjalne w Woli Gułowskiej - wystawy okolicznościowe, tematyczne.

W Domu Kultury w Woli Gułowskiej prowadzono szereg działań np. konkursy, imprezy folklorystyczne (kusaki), koncerty, konferencje, festyny, inscenizacje historyczne, dożynki, spotkania autorskie.

Cel Operacyjny 1.5 Wsparcie procesu nauczania

Realizatorzy: Urząd Gminy, Placówki oświatowe, Biblioteka, Dom Kultury, Organizacje pozarządowe

DZIAŁANIA:

- **Rozwój edukacji obywatelskiej wśród dzieci i młodzieży.**
- **Wspieranie uczniów w kreowaniu kariery zawodowej.**
- **Organizowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych.**
- **Doposażenie jednostek oświatowych w pomoce dydaktyczne.**
- **Rozwój szkolnictwa zawodowego.**
- **Wsparcie procesu edukacyjnego uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.**

Placówki oświatowe naszej gminy w latach objętych analizą prowadziły dodatkowe zajęcia pozalekcyjne o szerokim kręgu zainteresowań: zajęcia kreatywne rozwijające uzdolnienia z języka angielskiego, dydaktyczno-wyrównawcze z języka angielskiego, zajęcia rozwijające uzdolnienia matematyczne, gimnastyka korekcyjna, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, artystyczne, kółko ortograficzno-czytelnicze (społeczne), zajęcia szachowe, artystyczne, dziennikarsko-pedagogiczne, teatralno-oratorskie, chórek, wychowanie do życia w rodzinie, innowacja lekkoatletyczna, projekt logopedyczno-profilaktyczny, zajęcia przygotowujące do egzaminu klas 8, zajęcia wyrównawcze, zajęcia dodatkowe (społeczne), kreatywne.

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba zorganizowanych dodatkowych zajęć pozalekcyjnych	95	196	3 125
liczba porad edukacyjno-profilaktycznych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	350	160	280

Jednostki oświatowe były wyposażone w pomoce dydaktyczne.

W wrześniu 2022 r. podpisano umowy na realizację zadania pn. „Modernizacja zachodniego skrzydła Zespołu Szkół im. Gen. F. Kleeberga w Woli Gułowskiej wraz z zagospodarowaniem terenu przyszkolnego i przebudową boiska. Inwestycja zakłada remonty pomieszczeń do edukacji wczesnoszkolnej, stołówki wraz z wyposażeniem oraz modernizację boiska trawiastego. Rozpoczęto przebudowę budynku. Całość inwestycji planowana jest na kwotę około 4 mln.

W 2022 r. rozpoczęto również remont Zespołu Szkół w Adamowie – budowa i rozbudowa dachu na budynku. Jest to inwestycja Powiatu Łukowskiego.

W szkołach na terenie gminy dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi organizowana jest pomoc w postaci nauczyciela wspomagającego, psychologa, pedagoga, logopedy. Ponadto realizowane jest też nauczanie indywidualne dostosowane do potrzeb.

W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieci są wspierane w zakresie rozwijania uzdolnień, prowadzenia zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rewalidacyjnych, porad i konsultacji.

III. OBSZAR 2 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Cel strategiczny 2 Wzrost jakości życia osób niepełnosprawnych

Cel operacyjny 2.1 Poprawa warunków życia, rozwoju i aktywności

Realizatorzy: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe, PCPR

DZIAŁANIA:

- **Diagnoza potrzeb i zasobów osób niepełnosprawnych.**
- **Rozwój samoorganizacji i samopomocy osób niepełnosprawnych i ich rodzin.**
- **Rozwój doskonalenia form pomocy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej.**
- **Rozwój profilaktyki zdrowia psychicznego.**
- **Wsparcie rodzin i osób opiekujących się niepełnosprawnymi.**
- **W ramach systemu świadczeń rodzinnych wypłata zasiłków dla opiekunów, specjalnych zasiłków opiekuńczych oraz świadczeń pielęgnacyjnych.**
- **Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej.**
- **Likwidacja barier społecznych i architektonicznych.**
- **Zapewnienie warunków pracy chronionej przez potencjalnych pracodawców.**
- **Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług w instytucjach publicznych.**

W latach 2020-2022 Ośrodek Pomocy Społecznej obejmował pomocą osoby niepełnosprawne i ich rodziny.

Osoby które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób a są jej pozbawione korzystają z pomocy w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.

Usługi obejmowały pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Usługi świadczy opiekunka domowa. Usługi w tym zakresie są zlecane Spółdzielni Socjalnej „Niedźwiadek” w Adamowie. Pracownicy socjalni pozostają w centrum działania wszystkich instytucji powołanych do pracy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, zarówno współpracują, jak i koordynują działania tych jednostek. Ze względu na stale zwiększającą się populację osób starszych i niepełnosprawnych, wypracowywane są nowe formy pracy socjalnej, zapobiegające zjawisku wykluczenia społecznego. W szczególnie trudnych okresach dla osób starszych, takich jak zima pracownicy socjalni dodatkowo monitorują środowiska.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze były świadczone dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Były to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z niepełnosprawności na podstawie zlecenia przez lekarza. Świadczone przez osoby z odpowiednim przygotowaniem zawodowym (tj. rehabilitanta, pedagoga, logopedę, psychologa). W ramach systemu świadczeń rodzinnych wypłacano zasiłki dla opiekunów, specjalne zasiłki opiekuńcze oraz świadczenia pielęgnacyjne.

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba rodzin/osób w rodzinach objętych pomocą GOPS z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby	rodzin 76 osób w rodzinach 167	rodzin 82 osób w rodzinach 191	rodzin 81 osób w rodzinach 211
liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	7	9	10

Osoby samotne wymagające całodobowej opieki z powodu wieku bądź choroby a nie mogące liczyć na opiekę ze strony najbliższej rodziny były kierowane do placówek całodobowych typu dom pomocy społecznej, zakład opiekuńczo-leczniczy.

W ramach systemu świadczeń rodzinnych wypłacano osobom z niepełnosprawnością świadczenia wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych po spełnieniu warunkowych kryteriów ustalonych przepisami prawa. Pracownicy OPS pomagali mieszkańcom gminy wnioskować o świadczenia uzależnione od niepełnosprawności z systemów zabezpieczeń społecznych (ZUS, KRUS) np. świadczenia uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, dodatki pielęgnacyjne, renty socjalne.

Cel Operacyjny 2.2 Rozwój działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz promocji zdrowia fizycznego i psychicznego

Realizatorzy: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, ZOZ, PCPR, PFRON, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego

DZIAŁANIA:

- **Wspieranie realizacji zadań z zakresu zdrowego stylu życia i ochrony zdrowia.**
- **Rozwój działań w zakresie kultury fizycznej, promocji zdrowego stylu życia oraz aktywnej rekreacji.**
- **Rozwój działań mających na celu podniesienie świadomości prawnej osób niepełnosprawnych.**
- **Realizacja zwykłych i specjalistycznych usług opiekuńczych.**

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba zadań realizowanych w ramach profil. zdrowotnej	45	17	15
liczba osób korzystających z zadań realizowanych w ramach prof. zdrowotnej	5 214	5 064	4956

Od 2018 roku można korzystać z Sali Fitness mieszczącej się w budynku Zespołu Szkół im. Franciszka Kamińskiego w Adamowie. Jest to obiekt nowoczesny wyposażony w szereg urządzeń pomagających dbać o zdrowie, formę i tężyznę fizyczną (np. profesjonalna bieżnia elektryczna, rowerki treningowe, wioślarz, orbitreki). Sala jest dostępna dla osób w każdym wieku. Sala cieszy się dużą popularnością. Daje szereg korzystnych dla ćwiczącego efektów np. uzyskanie lepszej kondycji i wytrzymałości tlenowej, spalanie i redukcja tkanki tłuszczowej, wzrost poziomu tkanki mięśniowej, wzrost poziomu sprawności fizycznej, poprawa wydolności krążeniowo-oddechowej.

W omawianych latach była prowadzona profilaktyka w szkołach promująca zdrowy styl życia. Dla przykładu w Zespole Szkół w Woli Gułowskiej we wrześniu 2021 r. odbyły się warsztaty profilaktyczne w trzech grupach:

- a) klasy VI program „Debata” zapobiegający przedwczesnemu używaniu alkoholu, towarzyszącym temu konsekwencjom i promowanie postawy trzeźwości ;
- b) klasy VII program „Nie daj się złapać w sieć- alkohol, Internet”. Celem była ochrona przed zagrożeniami dzisiejszego świata. Do takich należą: przedwczesna inicjacja alkoholowa, uzależnienia od Internetu, cyberprzemoc;
- c) klasy VIII – program „Smak życia czyli debata o dopalaczach”. Uświadomiła młodym ludziom podstawowe informacje na temat dopalaczy i zagrożeń z nich wynikających.

Oprócz dopalaczy poruszono temat najczęściej używanych substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, nikotyna, amfetamina, marihuana.

Warsztaty prowadzili trenerzy Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień z Płocka.

W lutym 2022 r. w Zespole Szkół w Woli Gułowskiej odbył się tydzień profilaktyki uświadamiający szkodliwość używek, podkreślający wartość postaw abstynenckich i asertywnych, przeciwdziałanie agresji, cyberprzemocy, propagujący aktywny zdrowy styl życia.

W Zespole Szkół im.Gen. Franciszka Kamińskiego w Adamowie w latach objętych raportem przeprowadzono różne kampanie z zakresu profilaktyki zdrowotnej. Dla przykładu we wrześniu 2022 r. odbył się tydzień profilaktyki dla chorób zakaźnych w tym spotkania z pielęgniarką szkolną np. o chorobach zakaźnych, prezentowano film edukacyjny przygotowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji m.in. kwestia szczepień uczniów od 12 r.ż., a także wystawa prac i plakatów na temat wybranych chorób, uświadomienie osobie i innym potrzeby dbania o własne zdrowie oraz kształtowanie umiejętności do jego ochrony stanowi ważny cel edukacji zdrowotnej. Celem akcji „Tygodnia profilaktyki chorób zakaźnych” było przekazywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do dbania o zdrowie własne i najbliższych.

W gminie Adamów w latach objętych raportem były organizowane bezpłatne badania mammograficzne dla kobiet 50-69 lat z wykorzystaniem mobilnej pracowni mammograficznej finansowane przez NFZ w ramach Programu Profilaktyki Raka Piersi.

W związku z epidemią Covid-19 w Ośrodku Zdrowia w Adamowie odbywały się liczne szczepienia przeciw COVID-19.

Cel Operacyjny 2.3 Zwiększenie świadomości społecznej wobec kwestii niepełnosprawności

Realizatorzy: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe, Młodzieżowa Rada Gminy

DZIAŁANIA:

- **Realizacja inicjatyw sprzyjających włączeniu osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe.**
- **Wspieranie inicjatyw obywatelskich i organizacji społecznych zrzeszających i działających na rzecz osób niepełnosprawnych.**
- **Organizacja lokalnych kampanii społecznych.**

Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych obchodzony jest na całym świecie corocznie 3 grudnia. W szkołach dzieci i młodzież dołączają się do tych obchodów. Dla przykładu jedna ze szkół w okresie objętych raportem w ramach przybliżenia świata osób z różnymi niepełnosprawnościami przygotowała stanowiska na „Przerwy ze zmysłami, piktogramami i językiem migowym”. Wszyscy uczniowie, a także przedszkolaki, poznali, z jakimi trudnościami na co dzień borykają się osoby niepełnosprawne, w jaki sposób te osoby radzą sobie w życiu codziennym oraz przypomnieli sobie, jak ważne są zmysły człowieka i sprawne ciało. Aby lepiej zrozumieć świat osób niepełnosprawnych, uczniowie podjęli pewne wyzwania: wykonywali zadania z wyłączeniem zmysłu wzroku, dotyku i węchu, zapoznali się ze sposobami, które mogą ułatwić życie i komunikację osobom niepełnosprawnym, takimi jak piktogramy, książki komunikacyjne, język migowy.

W szkołach na terenie gminy do których uczęszczają również dzieci z niepełnosprawnością prowadzone są inicjatywy zwiększające świadomość dzieci i młodzieży na osoby niepełnosprawne. Organizowane są konkursy, prace plastyczne przybliżające tą tematykę.

W Domu Pomocy Społecznej w Woli Gułowskiej odbywają się spotkania z dziećmi i młodzieżą z terenu gminy mające na celu integrację i włączenie społeczne.

IV. OBSZAR 3 STAROŚĆ

Cel strategiczny 3 Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb osób starszych

Cel Operacyjny 3.1 System wsparcia na rzecz osób starszych i wyrównywanie szans osób

Realizatorzy: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe, SPZOZ, Dom Kultury, Biblioteka, Parafia, Koła Gospodyń Wiejskich.

DZIAŁANIA:

- **Diagnoza i monitoring sytuacji osób starszych.**
- **Stworzenie kompleksowego i długookresowego programu samoorganizacji i wsparcia osób starszych.**
- **Edukacja osób starszych – Akademia Seniora.**
- **Realizowanie projektów z zakresu profilaktyki i zdrowia osób starszych.**
- **Rozwój systemu wsparcia instytucjonalnego, usług i świadczeń na rzecz osób starszych.**
- **Wspieranie i promocja aktywności społecznej i zawodowej.**
- **Wsparcie rozwoju usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych dla osób starszych.**

Podejmowane działania w omawianych latach były nakierowane na wsparcie i aktywizację społeczną osób starszych, które ze względu na wiek, chorobę i/lub niepełnosprawność nie

mogą samodzielnie realizować swoich potrzeb życiowych. Tworzono sieć wsparcia, która umożliwia pomoc tym osobom w funkcjonowaniu w środowisku. Szczególną wagę przywiązuje się do diagnozowania potrzeb klientów, planowania pracy socjalnej adekwatnie do zdiagnozowanych potrzeb, sprawnego i szybkiego reagowania na pojawiające się nowe sygnały ze środowiska oraz do dalszego rozwoju współpracy z organizacjami i instytucjami.

Od 2018 roku przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Adamowie działa Dyskusyjny Klub Książki (drugi w powiecie po łukowskim DKK). Klub powstał z myślą o wszystkich, których łączy pasja czytania i poznawania nowych książek, a którzy jednocześnie chcą podzielić się opiniami o przeczytanych książkach z innymi. W latach objętych raportem spotkania odbywały się w kawiarni Biblioteki. Podczas spotkań ujawniają się talenty pisarskie uczestników Klubu.

W gminie funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Adamowie udzielający w Ośrodkach Zdrowia w Adamowie i w Woli Gułowskiej świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu i poprawie zdrowia oraz innych działań medycznych wynikających z procesu leczenia. Celem działania Zakładu jest udzielanie świadczeń zdrowotnych, zapobieganie powstawaniu chorób i urazów oraz szerzenie oświaty zdrowotnej (profilaktyki).

SPZOZ w Adamowie i Woli Gułowskiej realizuje programy z zakresu profilaktyki i zdrowia osób starszych np. mammografia, cytologia, profilaktyka chorób układu krążenia, cukrzyca, kontrola ciśnienia, poziomu cukru, wzroku, słuch, osteoporozy. Od maja 2021 został zatrudniony nowy lekarz SPZOZ w Adamowie – specjalista medycyny rodzinnej i lekarz chorób wewnętrznych.

W okresie od 02.09.2019 r. do 30.04.2022 r. (z wyłączeniem przerw w działalności spowodowanych epidemią COVID-19 w kraju) Gmina Adamów realizowała projekt pt. „STUK PUK – OTWÓRZ DRZWI – rozwój usług społecznych na terenie Gminy Adamów poprzez utworzenie Klubu Seniora” w ramach działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne. Ostatecznie rozliczona kwota dofinansowania wyniosła 912 576,95 zł.

Głównym celem projektu był wzrost dostępności usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb mieszkańców Gminy Adamów dla 40 osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (30K i 10M – w tym 7 osób z orzeczoną niepełnosprawnością) poprzez zorganizowanie Klubu Seniora. Realizatorem projektu był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamowie.

Zadania projektu:

- a) zorganizowanie Klubu Seniora – przeprowadzenie niezbędnych prac adaptacyjnych oraz zakup wyposażenia w celu zagwarantowania zaplecza do realizacji usług społecznych;
- b) cykliczne zajęcia stacjonarne, zwiększenie aktywności seniorów w życiu społecznym oraz aktywności ruchowej i zdrowotnej;

- c) zajęcia wyjazdowe – jedno lub kilkudniowe wyjazdy dla seniorów gwarantujące kontakt z kulturą, przyrodą;
- d) działania o charakterze kulturowym (kino, teatr, spotkania z artystami) oraz prozdrowotnym (warsztaty profilaktyki zdrowotnej, organizacja spotkań z lekarzami) oraz edukacyjnym;
- e) spotkania okolicznościowe i integrujące społeczność lokalną: Dzień Babci i Dziadka, Spotkanie Wielkanocne, itp.
- f) rozwój seniorów jako wspólnoty i społeczności lokalnej – integracja międzypokoleniowa;
- g) poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne.

W okresie od lipca do grudnia 2022 r. GOPS w Adamowie w ramach programu „Działaj lokalnie” pozyskał środki finansowe na projekt dla seniorów pt. „Pora na EkoSeniora”. Celem projektu było wsparcie działalności Klubu Seniora poprzez realizację działań o tematyce ekologicznej i prozdrowotnej, utrwalenie więzi i relacji wśród Seniorów poprzez działania promujące zdrowy styl życia, dobre spędzanie czasu wolnego, a także rozwijanie pasji i zainteresowań.

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba osób starszych uczestniczących w projektach wspierających i promujących aktywność społeczną i zawodową	103	70	60
liczba osób przebywających w DPS dot. Woli Gułowskiej	35 w tym z gminy Adamów 5 w DPS W.Guł.	35 w tym z gminy Adamów 5 w DPS W.Guł.	35 w tym z gminy Adamów 6 w DPS W.Guł.

Gmina w postaci opiekunki domowej zapewnia usługi opiekuńcze osobom, które wymagają pomocy w podstawowych czynnościach życia codziennego osobom starszym, niepełnosprawnym jeżeli rodzina nie jest w stanie takiej opieki zapewnić. W sytuacji, gdy osoba wymaga całodobowej opieki i pielęgnacji gmina kieruje taką osobę do Domu Pomocy Społecznej zlokalizowanego najbliżej miejsca zamieszkania, odpowiedniego dla rodzaju schorzenia. Należy nadmienić, że na terenie gminy funkcjonuje jeden Dom Pomocy Społecznej im. św. Józefa w Woli Gułowskiej.

Cel Operacyjny 3.2 Kształtowanie międzypokoleniowej solidarności

Realizatorzy: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe, SPZOZ, Dom Kultury, Biblioteka, Parafia, Środowiskowy Dom Pomocy Społecznej.

DZIAŁANIA:

- **Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji pokoleń.**
- **Zwiększenie uczestnictwa osób starszych w różnych formach edukacji, kultury i aktywnego wypoczynku.**

W szkołach na terenie gminy w latach objętych raportem 2020-2022 zaplanowano organizację imprez okolicznościowych mających na celu integrację międzypokoleniową np. Dzień Babci, Dzidka. Jednak epidemia Covid-19 ograniczyła te inicjatywy.

Gminna Bibliotek Publiczna w Adamowie organizowała imprezy i wydarzenia kulturalne łączące pokolenia chociażby Dyskusyjny Klub Książki, warsztaty świąteczne – tworzenie ozdób choinkowych, wielkanocnych, kiermasze bożonarodzeniowe.

Wspierano działania w zakresie pogłębienia więzi rodzinnych między seniorami, a dziećmi i wnukami, m.in. poprzez organizowanie wydarzeń wielopokoleniowych.

Stowarzyszenie Uniwersytet Ludowy w Adamowie realizowało projekt „Utworzenie Uniwersytetu Ludowego w Adamowie”. W II połowie 2022 r. osoby dorosłe, starsze wzięły udział w zajęciach, które zwiększyły ich kompetencje społeczne, zdobyły nowe umiejętności, znajomości i kontakty, rozwijali swoje pasje a także miło spędzili czas. Łącznie zorganizowano 340 godzin kursów, szkoleń, warsztatów i praktyk. Działania to:

- 1) kurs z zakresu rolnictwa ekologicznego 10 dni po 6 godzin;
- 2) wyjazd studyjny do Ekologicznego Uniwersytetu Ludowego w Grzybowie 1 dzień;
- 3) kurs pszczelarski (teoria i praktyka) 12 dni po 2 godziny;
- 4) szkolenie dotyczące produktów lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem tłoczenia olejów na zimno;
- 5) szkolenie dotyczące marketingu produktów rolnych w tym prowadzenia sprzedaży internetowej;
- 6) szkolenie dotyczące poszukiwania form działalności pozarolniczej w gospodarstwach 8 godzin;
- 7) kurs języka angielskiego 120 godzin,
- 8) warsztaty koronkarskie 2 dni po 6 godzin;
- 9) warsztaty hafciarskie 8 dni po 6 godzin;
- 10) warsztaty bibułkarskie 2 dni po 6 godzin;
- 11) warsztaty tkackie w Nadbużańskim Uniwersytecie Ludowym w Husince 2 dni;

12) wyjazdy studyjne do Uniwersytetu Ludowego Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej 2 dni.

Działania Uniwersytetu Ludowego w Adamowie sfinansowane ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczno-Obywatelskiego z Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030.

V. OBSZAR 4. Integracja społeczna i zawodowa

Cel strategiczny 4 Wzrost poziomu zatrudnienia i integracji społecznej w gminie

Cel Operacyjny 4.1 Realizacja programów aktywnej integracji społecznej i zawodowej

Realizatorzy: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe

DZIAŁANIA:

- **Realizacja kompleksowych i zindywidualizowanych działań o charakterze edukacyjnym, zawodowym, społecznym i zdrowotnym.**
- **Rozwój działań z zakresu integracji społecznej wykorzystujących instrumenty aktywizacji edukacyjnej, kulturowej i sportowej.**
- **Rozwój i promocja wolontariatu.**
- **Kontrakt socjalny jako promocja pracy socjalnej i osobami bezrobotnymi, długotrwale korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej.**
- **Realizacja działań służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.**
- **Współpraca z podmiotami podejmującymi inicjatywy na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych.**

W latach objętych raportem prowadzone były działania (kursy, warsztaty) w ramach Uniwersytetu Ludowego w Adamowie w programie Erasmus +.

Jednym z narzędzi w pracy pracowników socjalnych jest kontrakt socjalny, który określa cel główny i cele szczegółowe dotyczące sposobu wyjścia klienta z trudnej sytuacji. Osoby zainteresowane chętnie realizowały postanowienia kontraktu socjalnego osiągając różne cele poczynając od podniesienia umiejętności i kompetencji w zakresie radzenia sobie z sytuacjami problemowymi, po systematyczną współpracę ze specjalistami z różnych dziedzin dla przykładu prawnikiem, psychologiem, terapeutą, mediatorem, jak również kursy i staże zawodowe finansowane w ramach projektów realizowanych przez tut. Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoby bezrobotne miały możliwość uczestnictwa w ramach działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Łukowie w kursach, szkoleniach, stażach, spotkaniach z doradcą zawodowym, targach pracy, dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej, pracach interwencyjnych, robotach publicznych, pracach społecznie-użytecznych, itp.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym i w Zespole Szkół w Adamowie działają Szkolne Koła „CARITAS” organizując akcje letnie i zimowe (np. zbiórka żywności).

Corocznie gmina Adamów w ramach wolontariatu organizuje pomoc dla osób i rodzin potrzebujących wsparcia w ramach akcji „Szlachetna Paczka”.

Cel Operacyjny 4.2 Rozwój sektora ekonomii społecznej

Realizatorzy: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe, Inwestorzy z zewnątrz

DZIAŁANIA:

- **Wspieranie działań w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.**
- **Rozwój spółdzielczości (rolniczej, spółdzielni uczniowskich, szkolnych kas oszczędności) oraz agroturystyki**
- **Aktywność Partnerska na rzecz Ekonomii Społecznej.**
- **Promocja ekonomii społecznej.**
- **Tworzenie grup producenckich, dobra reklama naszych terenów.**

Od kilku lat gmina Adamów podejmuje działania wspierające ekonomię społeczną. Ich efektem jest powstanie i działalność Spółdzielni Socjalnej „Niedźwiadek” w Adamowie .

Spółdzielnia Socjalna „Niedźwiadek” od 2014r. zajmuje się kilkoma typami działalności: usługi w ramach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku, usługi typu koszenie i pielęgnacja trawników, przycinanie drzew i krzewów oraz pielenie rabat i klombów, prace porządkowe (mycie okien, kompleksowe sprzątanie budynków i pomieszczeń czy czyszczenie chodników i ulic). Ponadto Spółdzielnia zajmuje się średnio dwa razy w roku dystrybucją żywności z Banku Żywności wśród mieszkańców gminy o niskich dochodach, spełniających kryteria ustalone w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Klub Integracji Społecznej to jeden z instrumentów aktywnej integracji dla osób bezrobotnych, które realizują kontrakt socjalny. Celem uczestnictwa w Klubie Integracji Społecznej było: zwiększenie aktywności i umiejętności uczestniczenia w życiu społecznym, aktywizacja zawodowa uczestników poprzez stworzenie możliwości realnego zatrudnienia zarówno w ramach otwartego rynku pracy, jak i podmiotów integracji zawodowej i

społecznej (spółdzielnie socjalne) oraz uruchomienia działalności gospodarczej. W ramach zajęć realizowanych w KIS przeprowadzono: spotkania tematyczne (dot. np. umiejętności skutecznego oddziaływania na swoje najbliższe otoczenie, kształtowania umiejętności koncentracji, planowania, równości kobiet i mężczyzn), zajęcia kształtujące kompetencje zawodowe dot. przygotowania dokumentów aplikacyjnych, zachowania podczas rozmowy kwalifikacyjnej, komunikacji interpersonalnej, umiejętności negocjacyjnych.

wskaźnik	2020	2021	2022
liczba podmiotów ekonomii społecznej	3 (Klub Integracji Społecznej, bank, spółdzielnia)	3	3

VI. Podsumowanie

W latach 2020-2022 cele strategiczne zapisane w Strategii integracji społecznej i rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Adamów na lata 2017-2023 (z perspektywą do 2030 roku) były realizowane. Wpisują się one w statutowe zadania wielu instytucji działających na terenie gminy Adamów oraz powiatu łukowskiego. Należy nadmienić, iż 14 marca 2020 r. został wprowadzony stan zagrożenia epidemicznego, a 20 marca 2020 r. stan epidemii COVID-19. Wprowadzono wiele obostrzeń i ograniczeń m.in. zakaz organizacji imprez zbiorowych, zamknięcie Klubów Seniora, instytucji kultury, praca zdalna. Stan ten ograniczył realizację celów zawartych w Strategii Integracji Społecznej i Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Adamów.

Jednak wiele zadań udało się zrealizować dzięki środkom pozyskanym ze źródeł zewnętrznych. Realizacja wskazanych w Strategii działań w latach 2020-2022 niewątpliwie przyczyniła się do poprawy warunków życia mieszkańców (dzieci, młodzieży, dorosłych, osób starszych i niepełnosprawnych). Będą one kontynuowane w kolejnym latach zgodnie ze wskazanymi w strategii kierunkami działań.